de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 5 - 1 FEBRUARI 1952

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

DE POESENFAMILIE MAAKT EEN SNEEUWMAN!

DE BOSWACHTER IS

Kameraden heeft een man soms meer dan genoeg en over kennissen praat ik niet eens. Maar echte vrienden . . . . dat zijn er, in een heel leven, soms maar drie of vier. Er zijn zelfs mensen, die nooit een echte vriend krijgen, want vriendschap is een zeldzaam en heel kostbaar ding. Een van mijn beste vrienden is de boswachter en die vriendschap duurt nu al bijna veertig jaren . . . .

Toen ik geboren werd, woonden mijn ouders in een klein dorp op de Veluwe, waar mijn vader zijn werkzaamheden had. Ik zie hem nog voor me, zoals hij in die dagen gekleed ging: zwart pak, hoge, glimmend witte boord en een donkere das met een parel op een gouden speld.

Mijn vader was een algemeen geacht man en hij ging om met de notabelen van het dorp, ook met de baron, die op het landgoed woonde. Een enkele maal kwam ik ook wel in het Huis, maar in de bossen rond het Huis mocht ik altijd vrij rondlopen.

In een kleine woning, niet ver van het Huis, woonde de boswachter van de baron. Hij had een zoon, die een halfjaar ouder was dan ik, maar die op de dorpsschool in dezelfde klas zat. Hoe dat zo gekomen is, weet ik niet, maar we werden gezworen kameraden en later echte vrienden. Ja, ja, we hebben samen heel wat avonturen beleefd, in de bossen rond het Huis, op de heide en in de zandverstuivingen.

Mijn vriend Hein, de zoon van de boswachter, was een halve kop groter dan ik; hij was ook veel sterker, maar hij lachte me nooit uit, als hij verder kon springen en harder kon lopen dan ik. In de zomer gingen we samen wandelen en spoorzoeken; dan zochten we de herten op en brachten rapport uit over de wildstand aan de boswachter. Toen we dertien jaar waren, hadden we windbuksen en als de vossen ál te erg achter de hazen en konijnen aanzaten, zochten we hun spoor. Zo'n vos is slim, maar wij hadden de tijd en het eind was, dat Reintje het loodje moest leggen, al zeg ik er bij, dat Hein heel wat meer vossen geschoten heeft dan ik.

In het najaar zochten we paddestoelen en zwammen, in de winter trokken we door de sneeuw naar het meertje om te zien of er sporen van otters te vinden waren.

In die tijd zaten we allebei in de hoogste klasse van de lagere school en toen waren we nog kameraden, maar in Februari is er toen iets gebeurd, waardoor we de vrienden geworden zijn, die we altijd zouden blijven.

Ik had van mijn vader een jonge hond gekregen. Hij was niet zuiver van ras, maar ik wilde toch proberen er een goede jachthond van te maken, want er zat wel jachtbloed in.

Op een vrije Woensdagmiddag

trokken we met ons drieën de bossen in, Hein en de jonge hond en ik. Er lag nog volop sneeuw en het vroor, dat het kraakte. We hadden dikke, korte jekkers aan en wollen dassen om de hals. Ik zal Hein altijd voor me zien, zoals hij daar stapte, met zijn handen diep in zijn zakken en die vuurrode wollen das om de hals, met twee kwasten, die op zijn rug op en neer dansten.

We wilden weer eens naar het meertje gaan om te zien, of er sporen waren van otters. En deze keer hadden we geluk . . . . we vonden niet alleen een dubbel spoor, maar ook een klein wak in het ijs. Hier

MIJN BESTE VRIEND

gingen we op de loer liggen, want we dachten wel, dat er otters te voorschijn zouden komen. Dat er hier woonden, was zeker, want het ijs rond het wak was dun en geel van kleur en brokkelig.

Natuurlijk was het koud, maar daar merkt een flinke, Hollandse buitenjongen niets van. En plotseling zagen we over het ijs een slanke, grijze otter naderen. We hadden de wind vóór ons, zodat hij ons niet ruiken kon, en ik hield mijn Fikkie goed vast, want die mocht natuurlijk geen geluid geven, evenmin als wij.

De otter scheen niets te merken .... hij gleed lenig en handig over het ijs en hij was al tamelijk dichtbij, toen .... toen het gebeurde! Fikkie gaf een ruk en daar was ik niet op verdacht. Meteen stoof de jonge, onervaren hond het ijs op en de otter stond een ogenblik stokstijf stil.

En dat werd bijna Fikkie's ongeluk, want de hond rende op de otter af en die maakte een boog om zijn aanvaller heen, toen gleed hij naar de rand van het wak en daar bleef hij staan. Fikkie sloeg drie keer over de kop op het gladde ijs, maar hij was gauw weer overeind en blaffend als een razende joeg hij voor de tweede maal op de otter af. Die wachtte kalm en wat gebeuren moest, gebeurde .... het brokkelige ijs, rond het wak, zakte krakend weg .... Fikkie lag in het water en meteen zat de otter boven op de kop van de hond. Ik weet nog goed, dat ik een gil gaf en dat mijn hart begon te bonzen. Ik stond machteloos .... Ik was wanhopig en ik wist al, dat ik mijn hondje niet terug zou zien.

En toen kwam Hein. Die liep het ijs op .... hij liep naar het wak .... hij zakte krakend door het ijs en terwijl hij tot zijn borst in het water stond, greep hij de hond .... dat wil zeggen .... hij greep driemaal mis en toen had hij een poot te pakken.

De otter verdween meteen onder water .... Hein sleepte de hond naar de kant en op een draf gingen we naar huis, waar Hein droog goed aantrok. Zie je .... toen wist ik, dat Hein iets had, wat ik niet heb en wat hij altijd zal hebben en wat ik nooit zal hebben. Moed .... en een grote tegenwoordigheid van geest.

Later moest ik naar de middelbare school in de stad en Hein ging zijn vader helpen. Daarna volgde hij hem op en hij is nog steeds boswachter.

En Hein heeft me weleens gevraagd heel gewoon en zonder spot: „Ben je nou eigenlijk blij, dat je veel geleerd hebt en dat je verhalen schrijft en dat je naam gedrukt wordt? En dat je een colbertkostuum draagt en dat je op een eerste etage woont? Dat zal mij nooit overkomen .... mijn naam zal nooit gedrukt worden en over mij zal nooit geschreven worden ....”

Wat moet ik er op zeggen? Ben ik blij? Ja, ik schrijf graag verhalen, maar bij tijden kan ik hevig verlangen naar het eenvoudige, rustige leven in de vrije natuur, naar de kleine boswachterswoning op de Veluwe. Dan ga ik er naar toe, dan zwerven Hein en ik weer door bos en veld.

En wat die laatste opmerking van Hein betreft, dat er over hem nooit geschreven zal worden .... Zodra dit verhaal gedrukt is, ga ik naar Hein en dan moet hij dit maar eens lezen.

Want er wordt zoveel geschreven over de groten van deze aarde en ik had nou veel meer zin om eens te schrijven over mijn vriend Hein, de boswachter.

H.

ZO TERLOOPS....

Eendagsvliegen zijn tere insecten met drie lange staarten en vier roestbruine vleugels. In ontwikkelde toestand leven zij maar enkele uren. Gedroogd worden ze veel gebruikt als vogelvoer.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

De pop van Marjolein

De nieuwe pop van Marjolein
Is prachtig in haar soort,
Ze draagt een jurkje van satijn,
Dat iedereen bekoort.

Ze heeft een zwarte krullebol,
En draagt een rode strik,
Zo af en toe verbaast ze je,
Want dan geeft ze een kik.

„Mama, mama!" roept ze dan uit,
En Marjoleintje lacht,
Dat 'n poppekind iets zeggen kan,
Wordt niet zo gauw verwacht.

Maar Marjoleintje vindt het leuk
Om moedertje te zijn;
Ze maakt veel kleertjes voor de pop,
Die ziet er uit: piekfijn!

Een poppewagen heeft ze ook,
Vaak wandelt ze daarmee.
Pop wordt heel warmpjes toegedekt,
En ligt dan heel tevree.

De nieuwe pop van Marjolein
Wordt zeker wel heel oud,
Daar Marjolein haar goed verzorgt
En altijd netjes houdt.

J. HEILOO

LEERRIJKE LESSEN

HET HERT IN DE KOESTAL

Een hert werd opgejaagd in de bossen en begon lelijk in het nauw te zitten. Het kon zich niet verbergen tussen de struiken, want de grote horens hinderden het dier.

Goede raad was duur. Maar het hert gaf zich niet zo gauw gewonnen. Het liep en liep maar door en kwam aan een grote koestal, waarvan de deur wagenwijd openstond.

Het hert ging natuurlijk naar binnen.

„Red me," riep het tot de koeien, „want de jagers zitten me na."

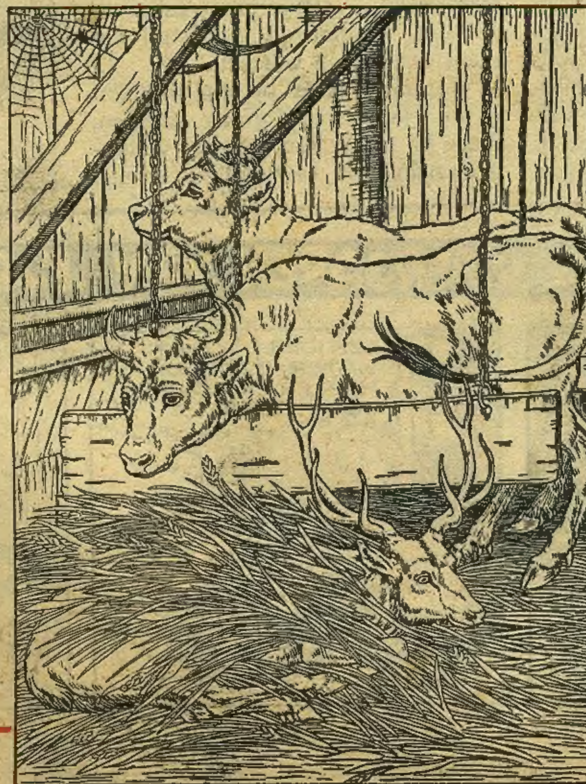
„Nou, kruip maar diep onder het stro," zei een van de koeien, „en blijf er rustig liggen totdat alle gevaar voorbij is."

Toen het hert goed en wel verborgen was, kwam de stalknecht. Hij begon hier en daar wat op te knappen, gaf de dieren eten en drinken en vertrok weer.

„Hij heeft me niet gezien," zei het hert, „nu is alle gevaar voorbij."

„Dat zou ik maar niet zo luid roepen," zei een koe, „want je kon het wel eens mis hebben. Dat was maar een stalknecht en die gelooft het wel als de baas er niet bij is. Laat de baas zelf maar eerst eens komen."

De koe had gelijk.

Want de baas kwam en zijn spiedende ogen gingen overal rond. Hij zag wel honderd en een dingen, die de knecht niet had gezien en niet goed had gedaan naar zijn zin. Hij zag een hoop stro die daar niet hoefde te liggen en zijn eeltige handen grepen in de hoop en voelden het gewei van het hert.

Toen was het gedaan met de vrijheid van het hert.

Zo gaat het ook in het leven. Willen we er zeker van zijn, dat iets goed wordt gedaan, dan dienen we dat meestal zelf te doen of tenminste nauwlettend gade te slaan of een ander het naar behoren doet. Als we weten, dat de meester secuur en streng ons werk zal nakijken, doen we ons best om geen fouten te maken; anders geloven wij het wel, tot schade en schande van onszelf en vaak ook van anderen.

ONZE WONDERE WERELD

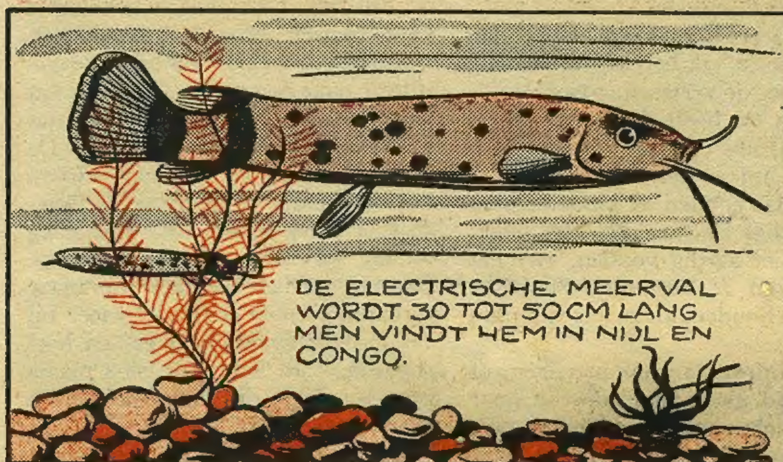
LEVENDE BATTERIJEN

REEDS IN DE OUDHEID KENDE MEN ELECTRISCHE VISSEN, MAAR EERST EEN GOEDE HONDERDVIJFTIG JAAR GELEDEN KON MEN DE VERSCHIJNSELEN VERKLAREN.

ELECTRISCHE ROG
DE ELECTRISCHE ORGANEN BESTAAN UIT ACHTKANTIGE ZUILEN, DIE DICHT OPEEN STAAN ALS EEN BIJENRAAT. ELK VAN DIE ZUILEN BESTAAN UIT BOVEN ELKAAR LIGGENDE SCHIJFJES, WEL ZES- TOT ACHTDUIZEND

DE ELECTRISCHE MEERVAL WORDT 30 TOT 50 CM LANG MEN VINDT HEM IN NIJL EN CONGO.

DE ELECTRISCHE AAL KAN 15 TOT 20 KG WEGEN EN EEN LENGTE HALEN VAN 2 M. HIJ LEEFT IN ZOET WATER. KLEINERE DIEREN WORDEN DOOR DE ELECTRISCHE SCHOKKEN GEDOOD.

DE STERREKIJKER HOUDT ZICH OP IN HET ZAND VAN DE ATLANTISCHE OCEAAN BIJ DE NOORD-AMERIKAANSE KUSTEN EN IN VRIJ ONDIEP WATER.

ZO SCHIET DE STERREKIJKER PLOTS UIT HET ZAND EN GRIJPT DE VIS, DIE HIJ VAN TEVOREN HEEFT VERLAMD DOOR ELECTRISCHE SCHOKKEN.

HET MEISJE DAT GEEN GEHEIM BEWAREN KON

Sonja zat in de vierde klas bij juffrouw Gieze.
Ze was na de grote vacantie van een andere school gekomen en omdat ze zulke mooie pijpekrullen had, kreeg ze al direct een heleboel vriendinnetjes.

Sonja hield van juffrouw Gieze, omdat ze zo „lekker kon babbelen". Dat was ook het liefste wat Sonja zelf deed. Daarvoor verdiende ze zeker een dikke tien.

En dus was het helemaal niet te verwonderen, dat Sonja over alles en nog wat haar kleine mondje roerde. Totdat....

Ja, totdat de andere kinderen het begonnen te merken.

„Zeg," zei Liesje op zekere dag tegen Loesje, „ik heb een vierregelig versje voor de verjaardag van de juffrouw en nu heeft die Sonja het al aan juffrouw Gieze verteld. Niks aardig, vind je wel?"

Nee, dat vonden de kinderen vast niet aardig. Er was nog veel meer, dat ze niet aardig vonden, met het gevolg, dat ze begonnen Sonja er buiten te houden, als ze iets van plan waren.

Het duurde dan ook niet lang, of Sonja had niemand meer van haar eigen speelgenootjes, om lekker mee te „babbelen", want ze lieten haar allemaal links liggen, omdat ze toch nergens haar mond over kon houden.

En van het een kwam het ander. Ze speelden tenslotte ook niet meer met het meisje met de pijpekrullen.

Toen Sonja dat eindelijk merkte, wierp ze trots en koppig haar hoofdje in haar nek.

Kan me niets schelen, dacht ze, kan me helemaal niets schelen.

Maar dat was niet waar. Het kon Sonja wél wat schelen. Heel diep in haar hartje was ze er verdrietig om, dat de kinderen haar links lieten liggen. Dat was op haar vorige school ook gebeurd en menige keer had Sonja er om gehuild.

Sonja woonde zowat een twintig minuten lopen van school en haar weg liep door een brede laan met dikke hoge bomen. Vroeger had Sonja een hele schaar vriendinnetjes bij zich, maar nu liep ze moederziel alleen. Alle vriendinnetjes hadden haar in de steek gelaten.

Het was vreemd: maar die laan leek nu niet meer half zo mooi als vroeger. Sonja ging aan de voet van een beuk zitten, met haar handen om haar opgetrokken knieën. Er kwamen rimpels in haar voorhoofd. Sonja keek lang niet vriendelijk.

Daar.... opeens hoorde ze ritselen en piepen en sjilpen in de takken boven haar hoofd. Ze dacht, dat er een paar vogels aan het bakkeleien waren, maar kijk, ze hoorde duidelijk een heel fijn vogelstemmetje.

„Ze kon geen enkel geheimpje voor zichzelf houden," klonk het, „en daarom hebben we haar weggestuurd naar een ander deel van het land. Het was al de derde keer, dat ze haar woord had gebroken. De eerste keer hebben we haar gewoon een waarschuwing gegeven, de tweede keer kreeg zij een flink pak slaag en dit was haar allerlaatste kans. Daarom hebben we haar nu maar verbannen en ze mag niet meer bij ons terugkeren, voordat er een heel jaar om is. Er is bij ons geen plaats voor vogeltjes, die hun belofte niet weten te houden."

Toen klonk er nog wat geritsel in de takken en tussen de bladeren. En alle vogels vlogen weg.

Sonja stond op en liep door. Een voor een verdwenen de rimpels van haar voorhoofd.

Vreemd, dacht Sonja, zelfs de vogels maken er zich boos over, wanneer iemand onder hen geen geheim kan bewaren. Ik geloof.... dat ik mijn les van de vogeltjes heb geleerd....

Soms vroeg Sonja zich later af, of ze onder die boom in slaap was gevallen en alles had gedroomd. Soms was ze overtuigd, dat alles werkelijk was gebeurd. Maar het was een feit, dat Sonja inderdaad haar les had geleerd, want van die dag af gebeurde het nooit meer, dat Sonja het een of ander klein kindergeheimpje overbriefde.

DAISY

WAT ZEGT MIJN NAAM?

Roemer, Reyer en Volkert

Harry had het meester Dierx bijna kwalijk genomen, dat hij de vorige week van zijn lijst maar één naam behandeld had, en dan nog wel een naam, die hij eigenlijk al kende, want Stijn en Stientje bleken hetzelfde te betekenen. Hij soebatte er dan ook bij zijn onderwijzer om, dat deze wat meer namen tegelijk zou verklaren.

„Dat wil ik deze keer wel doen, Harry," antwoordde meester Dierx. „Maar ik beloof het niet voor elke keer. Trouwens, de meest gebruikelijke voornamen hebben we vrijwel alle gehad; er schieten er niet zo heel veel meer over. Maar dan ga ik, zoals ik al eens beloofd heb, wat over de achternamen vertellen; op dat gebied valt er ook heel wat te leren.

Laten we het dan deze keer maar eens hebben over Roemer, Reyer en Volkert, de voornamen van de letterkundigen Roemer Visscher (1547-1620), Reyer Anslo (1625-1669) en Dirc Volkertsz Coornhert (1522-1590).

Roemer is een afslijting van Roemher, dat weer afkomstig is van de Oudgermaanse naamstam hroma, dat roem betekent. Roemer wil dan ook zeggen: een beroemd persoon; de betekenis is dus door de eeuwen heen in de naam nog vrij duidelijk te herkennen.

In de plaats van Reyer zouden we tegenwoordig Reinier zeggen, een naam, die nog niet geheel in het vergeetboek is geraakt. Als familienaam komt Reyers — zoon van Reyer — nog wel voor. Reinier, en derhalve ook Reyer, komt van Reginher, Raginher, dat weer afkomstig is van het Gotische ragin, dat raad betekent. Reyer, Reinier wil dus zeggen: raadgever.

ROEMER-VISSCHER

De naam Volkert, een voornaam, die ook al bijna verdwenen is, vinden we terug in het oude Folchart, Fulchart, van de Oudgermaanse naamstammen fulca: volk, en hardu: flink, sterk. Volkert betekent dus: een flinke kerel onder het volk, een baas tussen zijn volksgenoten.

Roemer, Reyer en Volkert zijn dus alle drie betekenisvolle, goede Nederlandse namen en het is werkelijk jammer, dat ze vrijwel geheel verloren zijn gegaan."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

Claudius Civilis

Deze dappere Batavier diende lange tijd de Romeinen, die hem ten tijde van Nero gevankelijk naar Rome brachten en er zijn broer vermoordden.

Claudius herwon zijn vrijheid en hij verzamelde de aanzienlijksten van zijn land in het Heilige Bos, waar hij hen in de aangrijpendste kleuren afschilderde hoe de Romeinen de Batavieren als slaven behandelden.

Toen zond hij ook boden naar de Caninefaten en onder dezen bevond zich ook Brinio, iemand van grote dapperheid en hoge afkomst.

Claudius werd op het schild gezet, naar de wijze des volks op de schouders gedragen en tot hoofdman uitgeroepen.

Ook de Friezen riep Claudius te hulp en met zijn bondgenoten overviel hij de Romeinen aan de Rijn; weldra sprongen verschillende Gallische en Germaanse volkeren, die meer dan genoeg hadden van de Romeinen, Claudius bij. Deze zocht de Romeinen op in hun winterkwartieren, versloeg ze en veroverde zelfs hun vloot van vierentwintig schepen.

Twee jaar lang zette Claudius te land en ter zee de strijd tegen de overweldiger voort, totdat keizer Vespasianus hem de vrede liet aanbieden. Er werd onderhandeld op een in het midden afgebroken brug over de IJsel, waar ook de vrede tot stand kwam.

CLAUDIUS CIVILIS

BAS EN BES

Bas en Bes sluiten vriendschap met een paar wegwerkers. Ze weten niet, dat de directeur van het gesticht, waaruit ze zijn ontvlucht, hen op het spoor is.

EN NU WORDEN BAS EN BES WEER OPGESLOTEN IN HET GESTICHT, WAAR STEKEL DE SCEPTER ZWAAIT EN MISBRUIK MAAKT VAN ZIJN MACHT.

(VOLGENDE WEEK: BAS EN BES IN HET GESTICHT.)

KLAAS NIKKELBIE

NAAR HET BEROEMDE VERHAAL VAN CHARLES DICKENS.

Toen Klaas Nikkelbie negentien jaar oud was, verloor zijn vader, Godfried Nikkelbie, een landheer, zijn gehele vermogen en stierf kort daarop. Klaas, zijn moeder en zijn zus Kate, een meisje van zeventien jaar, die nu doodarm waren, trokken naar Londen, waar zij hoopten, dat een broer van Godfried, Ralf Nikkelbie, hen zou helpen. Ralf was een rijke, sluwe, harteloze geldschieter. Hij liet zijn bloedverwanten al spoedig merken, dat hij niet veel voor hen zou doen.

1. Oom Ralf liet aan Klaas een oproep zien voor een hulponderwijzer tegen zestig gulden per jaar. De betrekking werd aangeboden door de heer Wakford Squeers te Dotheboys Hal, waar jongens in de kost werden genomen, gekleed en onderwezen in alle talen, in schrijven, rekenen, gymnastiek en in elke tak van de klassieke letteren.... Oom Ralf kende Squeers en hij spoorde Klaas aan de betrekking te aanvaarden. Ook voor Kate, zei hij, zou hij wel iets vinden.

2. Niets liever verlangend dan zo spoedig mogelijk de kost te verdienen, aanvaardde Klaas de betrekking en ging hij met oom Ralf naar Squeers, die juist een bezoek bracht aan Londen. Voor een onderwijzer was Squeers een lompe, domme en afstotelijke figuur, maar Klaas wist op dat ogenblik niet, dat Dotheboys Hal een kostschool was voor jongens, die men liever kwijt wilde zijn, en dat men er geen vacantie kende. Klaas zou de volgende dag met Squeers vertrekken.

3. De verwachtingen van Klaas werden al wreed teleurgesteld bij zijn aankomst. Hij zag de jongens in lompen gekleed, ondervoed, geranseld en in erbarmelijke staat. De eerste ochtend zag hij mevrouw Squeers — een even naar mens als haar man — bezig bij de „zwavelkuur". Iedere jongen moest een lepel vol blijkbaar afschuwelijk smakende zwavel met stroop slikken. Deze behandeling was bedoeld „om hun bloed zuiver te houden".

4. Daarop liet Squeers een staaltje van zijn opvoedkunde zien. „Wat is een paard?" vroeg hij aan een jongen. „Een dier, mijnheer," antwoordde de knaap. „Juist," zei Squeers. „Een paard is een viervoetig dier, een quadrupede, met een Latijns woord; ga nu mijn paard verzorgen en roskam het naar behoren, of ik zal jou eens roskammen. De rest van de klas gaat water putten zo lang tot er wordt gewaarschuwd, dat het genoeg is, want 't is morgen wasdag."

Tijdens de regering van kalief Haroen al Raschid woonde te Bagdad een koopman, die één zoon had, Djahir geheten.

Zijn zaak ging slecht en toen hij stierf, bleek, dat hij niets nagelaten had, zodat zijn zoon geheel zonder geld achterbleef. Djahir zou dus iets moeten zoeken om te kunnen leven. Maar dat viel niet mee, want Djahir was wel werkzaam en door en door eerlijk, maar hij had niets geleerd. Een hele tijd was dan ook al zijn moeite vergeefs. Zo kwam hij ook bij een zekere Nahun, een rijk man, die zijn vader goed gekend had. Deze had hem niet nodig, maar liet hem een paar dagen later weten, dat hij een betrekking kon krijgen bij Almansor, een van de rijkste inwoners van Bagdad.

Djahir ging naar het opgegeven adres en werd door Almansor, die als zeer trots bekend stond, vriendelijk ontvangen. Hij had, zo zei hij, van zijn vriend Nahun veel goeds van hem gehoord en wilde hem daarom in dienst nemen. Djahir kreeg het nu best. Hij werd goed behandeld, behoefde niet te hard te werken en kreeg een goed loon. Almansor scheen wel veel met hem op te hebben, want dikwijls liet hij hem brieven brengen naar voorname personen, niet alleen in de stad, maar ook daar buiten. Telkens drukte hij hem dan op het hart, met niemand over deze boodschappen te spreken. Djahir vond dat wel vreemd en het viel hem ook op, dat zijn meester dikwijls 's nachts bezoek ontving, maar hij paste wel op, daar iets van te laten merken.

Dikwijls ontmoette Djahir een bedelaar, die hij al kende in de tijd, dat zijn vader nog leefde. Telkens gaf hij hem dan een aalmoes. Op zekere dag sprak de bedelaar hem aan.

„Djahir," zei hij, „ge hebt me dikwijls goed gedaan en daarom wil ik u waarschuwen. Neem u in acht voor Almansor. Hij haat de kalief en wil zijn ondergang."

Djahir lachte ongelovig. „Wat weet gij daarvan?" vroeg hij.

„Ik ben maar een bedelaar, maar een bedelaar komt overal en hoort en ziet dikwijls meer dan andere mensen. Haroen heeft veel vijanden. Almansor is hun hoofd en Nahun is zijn voornaamste helper. Hun plan is een opstand tegen de kalief en daarin wil Almansor u betrekken. Daarom zeg ik u: wees voorzichtig."

„Nu, ik dank je wel voor je goede raad," zei Djahir, terwijl hij de man een geldstukje gaf. „Maar zo erg zal het toch wel niet zijn."

„Ik hoop het," zei de bedelaar. „Maar ik meende toch goed te doen u te waarschuwen."

Djahir ging verder. Hij voelde zich toch niet helemaal gerust. Zou die bedelaar helemaal ongelijk hebben ....? Die brieven, die geheimzinnige bezoeken .... Hij nam zich voor voorzichtig te zijn.

Enige dagen waren na deze ontmoeting verlopen, toen Almansor zijn bediende bij zich liet komen.

„Djahir," zei hij, „ik moet eens met je praten. 't Betreft een zaak van groot gewicht. Ik heb met vele voorname mannen een bond gevormd. We zijn de dwingelandij van de kalief moe en willen daaraan een einde maken. Ik heb daarbij je hulp nodig. Luister nu goed, wat je te doen hebt. We hebben in het paleis van Haroen een bondgenoot. Je moet je met hem in verbinding stellen. Hij zal je geregeld op de hoogte houden met alles, wat er in het paleis gebeurd. Ik zal je daarvoor rijk belonen en wanneer we binnenkort de macht in handen hebben, zul je een goede betrekking krijgen."

Onmiddellijk dacht Djahir aan de woorden van de bedelaar. Maar hij was vastbesloten niet op Almansor's voorstel in te gaan.

„Ik zou dus voor verrader moeten spelen," zei hij. „Nee, heer, dat doe ik niet. En ik zal u aanklagen bij de politie."

Almansor lachte spottend. „Doe dat eens," zei hij. „Maar bedenk wel, dat niemand je zou geloven en dat zulk een aanklacht je dus duur te staan zou komen."

Daarmee was het gesprek afgelopen. Djahir ging aan zijn gewone werk. De volgende morgen werd hij bij de hofmeester geroepen.

„Djahir," zei de hofmeester, „mijn heer laat je weten, dat hij niet meer tevreden over je is en je niet langer in zijn dienst wil hebben. Je kunt dus onmiddellijk vertrekken."

Daar stond Djahir dus op straat. Wat nu te doen? Zijn eerste gedachte was naar de politie te gaan. Maar hij begreep, dat hij tegen iemand als Almansor niets zou kunnen uitrichten. Er zat voor hem dus niets anders op dan een nieuwe betrekking te zoeken. Maar wanneer hij ergens kwam en vertelde, dat hij uit zijn vorige dienst ontslagen was, wilde men niet met hem te doen hebben en werd hij afgewezen. Gelukkig had hij nog al wat geld overgespaard, zodat hij voorlopig nog leven kon.

Maar weldra zou dat zijn opgeraakt en wat dan?

Ruim een week had hij zo vergeefs gezocht, toen hij zich op een avond in een park van Bagdad bevond. Opeens kwamen hem twee mannen druk pratend voorbij. Door de duisternis kon hij hen niet herkennen, maar aan de stemmen hoorde hij, dat het Almansor en Nahun waren. Bij het voorbijgaan ving hij een paar woorden op, die zozeer zijn belangstelling wekten, dat hij, toen ze een eindje verder op een bank gingen zitten, besloot hen af te luisteren. Voorzichtig ging hij naar de bank en kon nu, achter de struiken verscholen, alles verstaan, wat er gesproken werd.

„En toen hebt ge hem dus weggejaagd," hoorde hij Nahun zeggen.

„Ja. Ik had hem niet meer nodig en ben toch in verbinding met het paleis gebleven. Op onze bondgenoten daarbinnen kan ik rekenen. Haroen, die anders zo slim is, vermoedt niets. Onze plannen zijn nu klaar en kunnen niet mislukken. Ik heb aan al onze vrienden bericht gezonden. Morgen om middernacht houden we onze laatste bijeenkomst in de koepel in de tuin achter mijn paleis. Dan zullen we alles nog eens goed bespreken en dan kan de opstand beginnen."

„Ge hebt alles goed overlegd," zei Nahun. „Maar laten we nu over wat anders praten."

Djahir had genoeg gehoord. Gelukkig, dat hij achter het plan gekomen was. Zachtjes ging hij weg en verliet het park om de herberg op te zoeken, waar hij sinds zijn vertrek bij Almansor de nachten had doorgebracht.

De volgende morgen begaf hij zich naar het gebouw van de politie en zei, dat hij een gewichtige mededeling had te doen. Hij werd nu bij het hoofd van de politie gelaten en vertelde de hele geschiedenis.

De voorname man kon hem in 't eerst niet geloven. Almansor stond immers bekend als een vriend van de kalief. En nu zou hij het hoofd zijn van een samenzwering tegen Haroen . . . . ! Hij besloot echter de nodige maatregelen te nemen. „Als het waar is, wat ge verteld hebt," zei hij tegen Djahir, „zult ge rijk beloond worden. Maar wee u, als blijkt, dat ge gelogen hebt."

Laat in de avond trok hij met een aantal goed gewapende manschappen naar de woning van Almansor. Djahir bracht hen door een zijstraatje achter het paleis en door een poortje in de grote tuin. De chef stelde nu in de buurt van de koepel zijn mannen op. Hij zelf ging in een hokje, dat bij de koepel hoorde en waarin allerlei rommel bewaard werd. Op de bepaalde tijd verschenen de samenzweerders en nu duurde het niet lang, of de vergadering was in volle gang. Door de dunne wand kon de chef duidelijk alles horen, wat er gesproken werd.

't Ging er druk toe. De samenzweerders bespraken hun plannen. Ze hadden in 't geheim een groot aantal gewapenden verzameld en daarbij in de stad veel aanhangers, die op het eerste teken onmiddellijk de wapenen zouden opvatten. Men

zou de volgende nacht het paleis van de kalief overrompelen, de gewichtigste punten van de stad bezetten en Haroen en de voornaamste ambtenaren gevangennemen. Vervolgens zou men Haroen vervallen van de troon verklaren en Almansor als hoofd van de regering uitroepen.

„En nu," zei Almansor eindelijk, „zullen we onze vergadering sluiten. Morgen is de grote dag. Dan is het met de macht van de dwingeland gedaan en zijn wij meesters van het rijk."

Maar daar opeens klonk een schel gefluit en het volgend ogenblik snelden een aantal politiemannen binnen. De samenzweerders begrepen, dat verzet niet baten zou, en lieten zich meenemen. Er volgde nu een groot proces en daarbij kwam aan het licht, dat zich onder de dienaars van de kalief heel wat verraders bevonden.

Het spreekt vanzelf, dat de voornaamste schuldigen streng gestraft werden.

Djahir kreeg een rijke beloning en een voornaam ambt en was voortaan de gunsteling van de machtige kalief. Hij bleef echter altijd nederig en bescheiden en vergat ook de bedelaar niet, die hem indertijd gewaarschuwd had. Hij zorgde zo goed voor hem, dat hij niet langer behoefde te bedelen en een fatsoenlijk bestaan had.

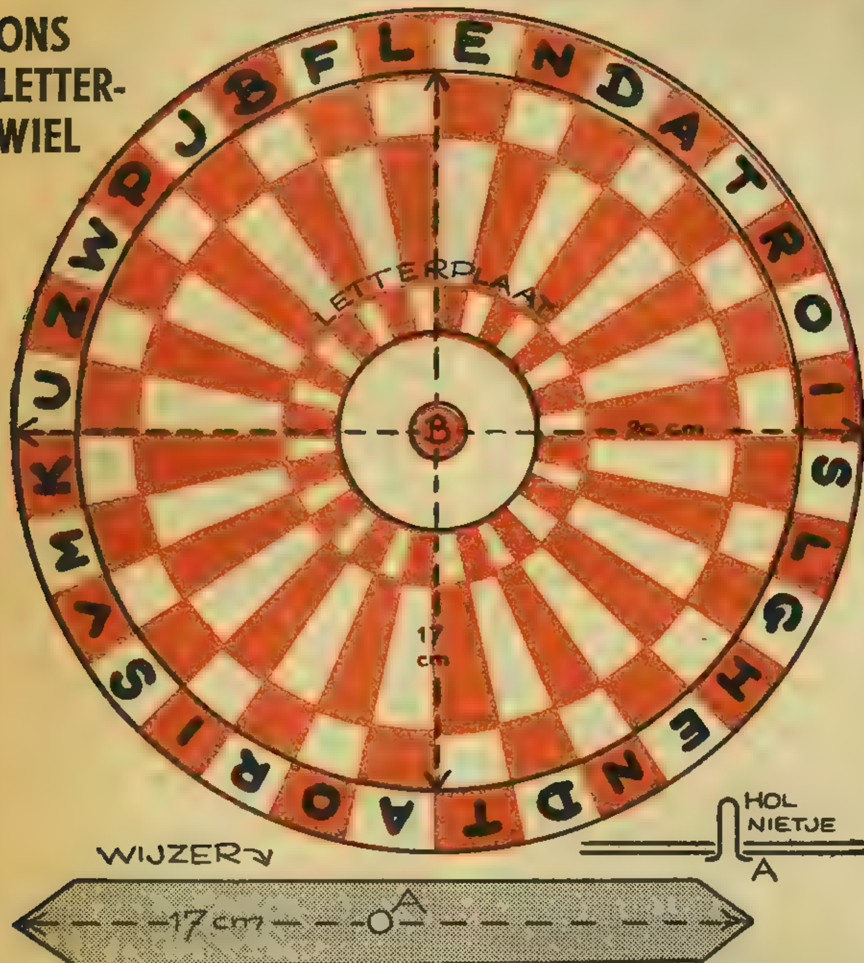
J. TOEBOSCH

De kleine knutselaar

ONS LETTER-WIEL

EEN WINDWIEL

Je neemt een stevig stuk papier van tweeëntwintig en een halve centimeter in het vierkant.

Daaruit knip je een achtpuntige ster. Maak eerst een vierkant van 15 bij 15 centimeter. Plaats dan op dit eerste vierkant een tweede, dat even groot is, maar de vier punten van dit tweede leg je op de kanten van het eerste. Dan heb je mee de ster met acht punten.

Knip de vorm zorgvuldig uit en buig dan de punten van de ster om. Om de beurt een punt naar voren en een naar achteren. Als er wind is, geef je de ster een zetje, en de wind, die de gebogen toppen te pakken krijgt, doet dan wel de rest.

Maak een ronde kartonnen plaat met een middellijn van 20 cm. Met B als middelpunt trek je nu nog een tweede cirkel met een middellijn van 17 cm.

Je krijgt op die manier een buitenste rand aan de plaat ter breedte van 3 cm.

Die rand deel je nu in tweeëndertig gelijke vakken. Dat gaat heel makkelijk. Eerst de plaat in vieren delen. Die vier stukken weer in de helft. Dat zijn er al acht. Nogmaals in de helft: dat zijn er zestien en dan nog eens. Nu heb je tweeëndertig gelijke vakjes.

In elk van die vakjes zet je nu een grote letter. In de volgorde aangegeven op de tekening.

Nu knip je nog een stevige kartonnen reep van 17 cm lang en 3 cm breed. Dat is onze wijzer. Je punt hem aan beide kanten goed aan. In het midden maak je een gaatje.

Steek nu door het midden B van de grote plaat een flink kopspijkertje, zodat je een pennetje hebt. Door gat A van de wijzer steek je echter een lang holnietje. De opening van dit nietje laat je rusten op de punt van de kopspijker. Nu kun je de wijzer laten draaien en kijken voor welke letter hij stilhoudt.

Heb je aan elke kant van je wijzer een punt geknipt, dan wijst de wijzer natuurlijk twee letters aan en dan mag je de letter kiezen die je zelf wil. Met twee punten is het dus makkelijker. Denk er echter om, dat je maar een van beide letters mag nemen.

Je mag driemaal draaien, zodat je drie letters krijgt, en met die letters moet je nu trachten een goed Nederlands woord te maken. Lukt je dat, dan boek je een punt en komt je tegenspeler aan de beurt, die ook driemaal draait. Woordjes van twee letters gelden niet.

Je kunt het spel afwisselen door vier of vijfmaal te draaien en dan woorden te maken van vier of vijf letters of meer.

Wie na een bepaald aantal beurten de meeste woorden heeft gevormd, wint natuurlijk.

Voorbeeld: je draait en de pijl wijst B en I aan. Je kiest B (ofschoon je evengoed I zou kunnen nemen, daar je de volgorde van de letters in het woord zelf mag bepalen).

De tweede draai levert A op. Je hebt dus al BA. Bij de derde ronde krijg je bijvoorbeeld U en L. En natuurlijk neem je de L en maak je met de drie letters BAL. Een punt verdiend.

En zo ga je maar door.

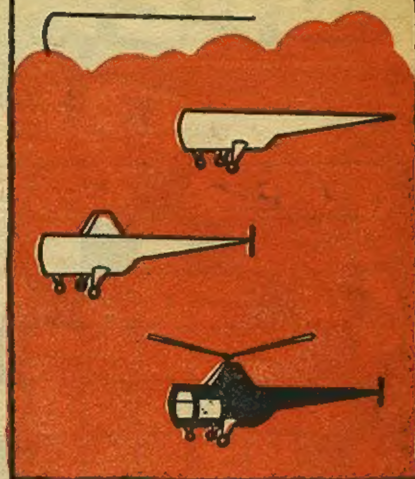
VLIEGENDE SCHIJVEN

Materiaal: licht karton, een elastiekje.

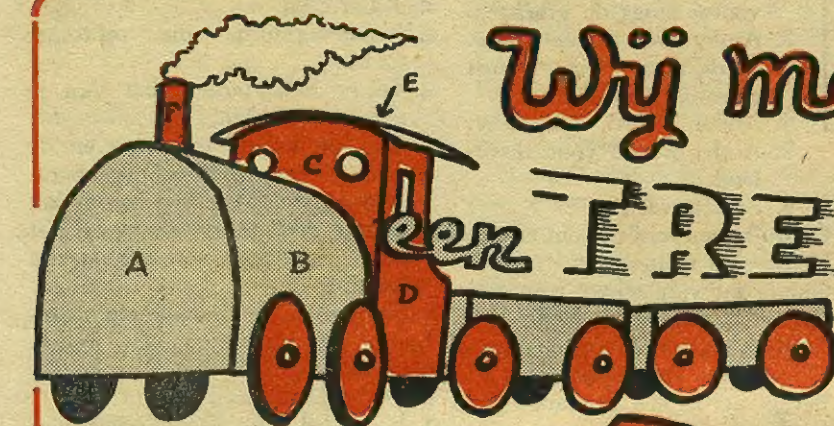
Knip van karton een cirkel met een diameter van ongeveer 7 cm (kleinere rondjes doen het ook). Knip aan één kant een flinke gleuf, zoals op het voorbeeld te zien is.

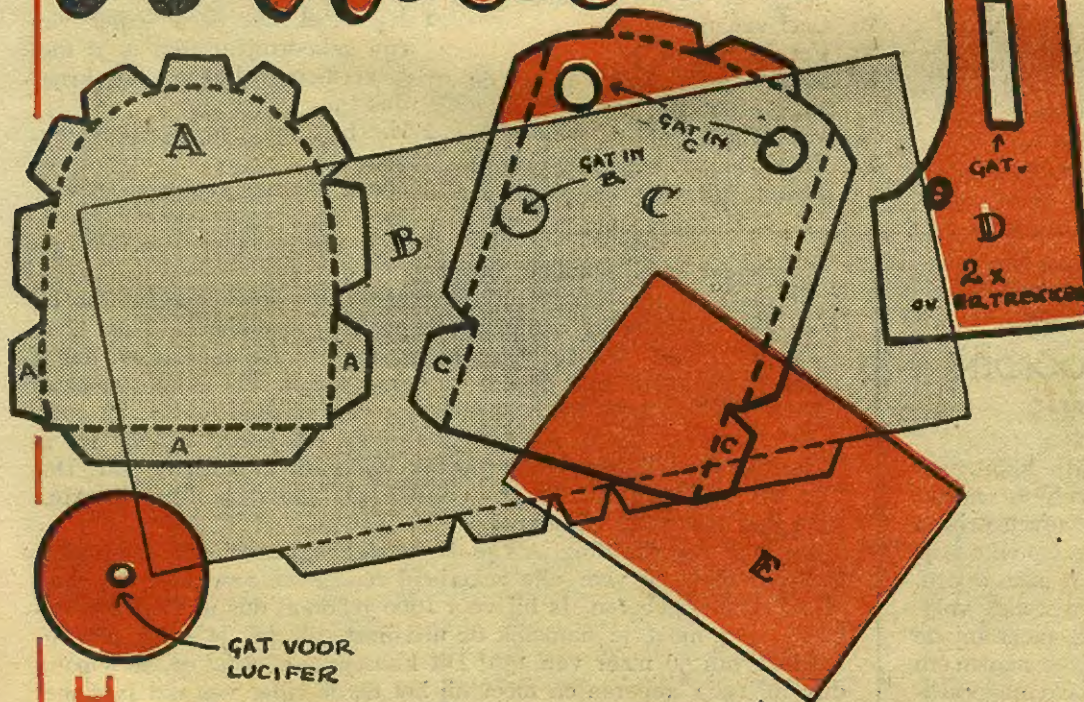
Leg het elastiekje in die gleuf, houd de schijf vast bij punt a, trek met de rechterhand het elastiekje omhoog, dus van je lichaam weg, alsof je de schijf wilt wegschieten, en laat los. Met een beetje routine kun je de schijf een hele afstand laten afleggen.

Wij maken een TREIN

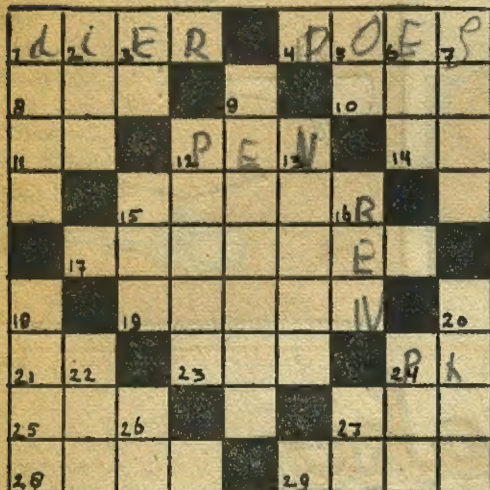

Hiervoor heb je nodig: drie lucifersdoosjes, een stukje stevig papier en een reepje karton. Teken op het stevige papier de voorbeelden *A* tot *E* over en knip ze uit. Schuif nu een lucifersdoosje *half* open en plak *A* met de kleine A's in de vooropening van het deksel. Vervolgens plak je B aan de beide zijden van het deksel over de ronding van A. Dan bevestig je C *in* het doosje met de twee C's. Plak nu de stukjes met een D aan beide zijden, het dak er op, vier wieltjes van karton met een speld of lucifer er aan bevestigen en de locomotief is klaar.

Van de twee andere doosjes gebruik je het deksel niet. Maak onder elk doosje ook vier wielen, bind ze met een touwtje aan elkaar en aan de locomotief en je trein is gereed.

WIE PUZZELT ER MEE?

KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:

1. Ander woord voor beest.
4. Een huisdier, dat miauwt.
8. Iets, dat heel erg oud is, noem je . . . oud.
10. Groente, die je rauw eet.
11. Niet onder.
12. Iets, waarmee je schrijft.
14. Afkorting van kade.
15. Niet dik.
17. Een soort oude kaas.
19. Met teer insmeren.
21. Ander woord voor reeds.
23. Een metaal.
24. Ander woord voor vader.
25. Ander woord voor droog.
27. Je moeder kookt er op.
28. Dit dier zet al zijn stekels overeind als het in gevaar is.
29. Een bergplaats met laden en planken.

Van boven naar beneden:

1. Iemand, die niet horen kan, is . . . .
2. Een boom. Je vindt hem vooral langs de grachten.
3. Ander woord voor daar.
5. Sterk, zwaar beest. Wordt gebruikt als trekdier.
6. Ander woord voor ieder.
7. Ander woord voor vervelend.
9. Zwarte vrouw.
12. Gebruikt een schilder om er zijn kleuren op te mengen.
13. Getal, dat van achter naar voren gelezen hetzelfde blijft.
15. Tegenovergestelde van zonder.
16. Woonplaats van kippen.
18. Bergplaats in een bureau.
20. Deel van een schip.
22. Vet, zwaar.
24. Heb je soms nodig als je de grens overgaat.
26. Muzieknoot.
27. Vorm van het werkwoord gaan.

REKENKUNSTJES

Hoe kun je iemands leeftijd raden? Laten we eerst kijken, hoe dat precies in zijn werk gaat, en dan samen een voorbeeld uitwerken.

Je zegt tegen iemand:

1 Vermenigvuldig het derde cijfer van je geboortejaar met 5.
2 Tel er 2 bij.
3 Vermenigvuldig die uitkomst met 2.
4 Tel er het vierde cijfer van je geboortejaar bij.
5 Zeg me nu de uitkomst en de maand, waarin je geboren bent. Het getal, dat die persoon dan noemt, trek je af van 56 en het getal, dat dan overblijft, is zijn leeftijd.

Nu zullen we het samen doen. Laten we aannemen, dat je het doet met iemand, die in 1939 geboren is. Daar gaan we dan:

1 Hij moet het derde cijfer van zijn geboortejaar (dat is 3) met 5 vermenigvuldigen. Hij krijgt dus 15.
2 Hierbij 2 optellen, wordt $15 + 2 = 17$.
3 Met 2 vermenigvuldigen, is $2 \times 17 = 34$.
4 Het vierde cijfer van het geboortejaar er bij optellen, wordt $34 + 9 = 43$.
5 Nu moet die persoon de uitkomst van al die berekeningen (die hij uit zijn hoofd of op een papiertje heeft gemaakt, maar waar jij in elk geval niets van te weten komt) zeggen. Hij zegt 43 en dat is het enige getal, dat jij dus te horen krijgt. Als geboortemaand geeft hij op April. Nu trek je die 43 van 56 af. Er blijft 13 over. Die jongen is dus in April 1952 13 jaar. Als je dit kunstje nu in Januari doet, dan zeg je natuurlijk: je wórdt in April 13 jaar. Doe je het ná April, dan moet je antwoord luiden: je bent in April 13 jaar geworden. Gesnapt?

Nu is er nog één ding. Als je de leeftijd gaat raden van een oudere persoon, moet je voor alle zekerheid eerst even vragen of hij voor of na 1900 is geboren. Is hij voor 1900 geboren, dus in 1898 bijvoorbeeld, dan moet je namelijk de uitkomst, die hij je zegt, niet aftrekken van 56 maar van 156! Dit kunstje *gaat altijd op.* Is iemand dus in 1903 geboren en moet hij het derde cijfer van dat jaar met 5 vermenigvuldigen, dan moet hij gewoon $5 \times 0 = 0$ rekenen. Twee er bij optellen wordt dan $0 + 2 = 2$. Enzovoort.

ONZE SPREEKWOORDEN-REBUS

Jantje klimt naar boven en neemt alle zeven prijzen weg. Op elke prijs staat een woord.

In welke volgorde moet hij de prijzen nemen om 'n bekend spreekwoord te vormen van vier woorden?

EEN MOEILIJK GEVAL

Meneer Lekkerbek stapte op zekere dag bij een drukker binnen en bestelde reclamekaartjes.

„Da's best," zei de drukker, „en wat moet er op die kaartjes komen te staan?"

„Nou, mijn naam voluit en mijn beroep, hè," zei mijnheer Lekkerbek, „dus

KAREL LEKKERBEK
KOEKENBAKKER

kan dat?"

„Natuurlijk," zei de drukker. „Dat kost twintig cent per letter. Het zijn zesentwintig letters, dus dat kost u f 5.20."

Toen nam mijnheer Lekkerbek zijn portemonnaie, keerde hem ondersteboven op de toonbank en begon de centen en dubbeltjes en kwartjes te tellen. Toen hij alles had geteld, had hij .... f 4.80.

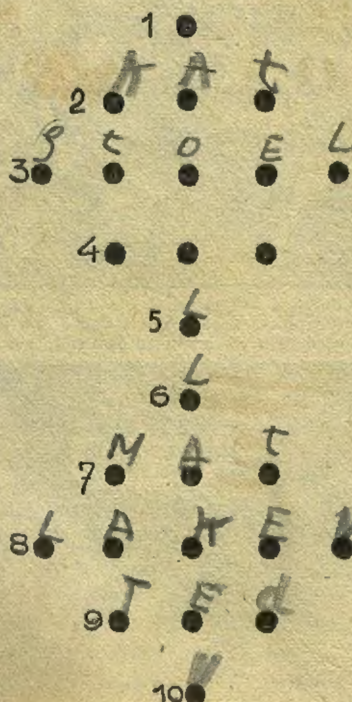
„Tja," zei de drukker, „dat is niet genoeg. Dat is precies voldoende voor vierentwintig letters. En ik kan het heus niet goedkoper doen, want mijn zaken gaan ook niet zo schitterend en f 5.20 is mijn allergoedkoopste prijs."

„Kunt u er niet wat op vinden, mijnheer de drukker?" vroeg Karel Lekkerbek smekend. „Ik heb die kaartjes absoluut nodig!"

Toen ging de drukker aan het peinzen en opeens riep hij uit: „Ik heb het gevonden, beste Lekkerbek. Ga maar naar huis. Ik maak een heel origineel kaartje voor je, dat zal een mooie reclame voor je zijn. Het kost je geen cent meer dan f 4.80, want er staan precies vierentwintig letters op."

Karel Lekkerbek kon zijn oren niet geloven, maar hij was in de wolken, dat snap je. Probeer nu zelf eens uit te vinden, hoe die slimme drukker dit moeilijke geval had opgelost.

DUBBELE TOVERRUIT

Op de stippeltjes vul je van links naar rechts in:

1 Een medeklinker
2 Een huisdier
3 Meubelstuk, waaraan je kunt zitten
4 Hij is de ... kwijt
5 De laatste letter van no 3
6 Nog eens dezelfde letter
7 Je veegt er je voeten op!
8 Het is wit en het ligt op bed
9 Jongensnaam (afkorting van Teddy)
10 Laatste letter van no 8

Als je alles goed hebt ingevuld, staan overal van boven naar beneden dezelfde woorden te lezen als van links naar rechts. Bovendien lees je van boven naar beneden van 1 tot 10 de naam van een stuk linnengoed, dat je nodig hebt om de tafel te dekken.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

LEGE VATEN KLINKEN HET HARDST

Probeer het maar eens; ze klinken veel harder dan volle. Mensen, die altijd het hoogste woord voeren, hun stem het meest en het hardst laten klinken, worden wel eens met zulke holle vaten vergeleken. En dat is geen vleiende vergelijking. Een hol vat, een leeg vat, een vat zonder inhoud maakt wel veel lawaai, maar je hebt er niets aan. En als men iemand met een hol vat vergelijkt, dan wil men zeggen, dat hij wel veel drukte maakt, maar weinig wijsheid ten toon spreidt. Houd je dus liever bescheiden op de achtergrond, dan de kans te lopen voor een leeg vat te worden versleten.

PELIKAANPUZZLE

Van links naar rechts:	*Van boven naar beneden:*
1. Straf.	1. Stil.
5. Bij.	2. Tekenen.
7. Teen.	3. Re.
8. Mos.	4. Anjelier.
9. Ik.	5. Bord.
10. Jaar.	6. IJs.
12. Lepel.	8. Ma.
14. De.	11. Al.
16. Nijl.	13. Pij.
18. Re.	15 Einde.
19. Iepen.	17. Opa.
22. Engeland.	18. Rem.
24. Erf.	20. Elf.
25. Ze.	21. Enz.
	23. Ge.

OORRAADSEL

O O R K O N D E
K O O R Z A N G
S P O O R L IJ N
B E H O O R D E
P A S P O O R T
H O U T B O O R

NAAMKAARTJES

SLAGROOM - CARAMELS
PEPERMUNT - KATJESDROP

KAMRAADSEL

1. Ring.
2. Els.
3. Neef.
4. Dof.
5. Inkt.
6. Erf.
7. Rond.
8. Eer .
9. Nest.

Van A naar B lees je: RENDIEREN

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Nadat de wederzijdse avonturen waren verteld, vroeg Daro aan Maja's vader of deze ooit een gouden bijl gezien had.

Ja, die kende hij. Hij had hem onder zijn kleren verborgen, toen hij door Rubart gevangengenomen werd. Later had Rubart hem ontdekt.

„Er staan tekens op gekrast, die de plaats aangeven van mijn rijkdommen," vervolgde hij. „Ik alleen kan die tekens ontcijferen."

Daro bood nu aan Maja's vader het bevel over „De rappe Jager" aan, maar deze weigerde. „Niemand kan je als kapitein vervangen," zei hij, „en daarom moet jij het commando houden."

Men vierde nog druk de bevrijding van Maja's vader, toen Rubart's schip aan de verre horizon in zicht kwam. Het was van verre „De rappe Jager" gevolgd.

„Dat begrijp ik best," zei Maja's vader. „Rubart zal alleen mijn schatten kunnen vinden als hij mij en thans dus jullie volgt."

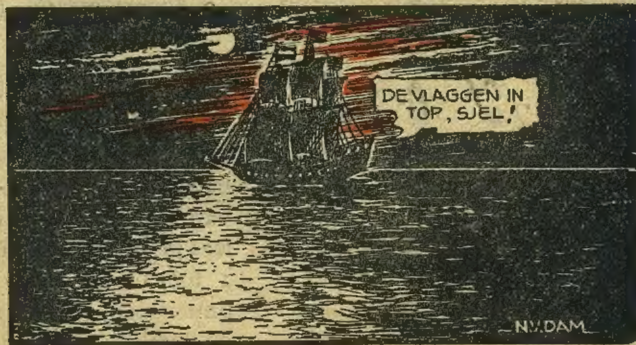
Die avond zwom Daro heimelijk naar Rubart's schip en maakte het stuur onklaar, zodat de kaper hen niet volgen kon.

Nog dezelfde avond zeilde „De rappe Jager" naar de plaats, waar Maja's vader zijn geld had verborgen. „We zijn nu heel rijk," zei hij.

„Maar," vervolgde hij, „ik wil alles met je jonge vrienden, aan wie ik alles te danken heb, delen." Zijn aanbod werd niet aanvaard, maar de helft van zijn bezit drong hij hun toch op.

„En nu alle vlaggen in top, Sjel!" zei Daro, toen ze na volbrachte taak gelukkig huiswaarts koersten. „En driemaal hoera voor de kapitein," riep Maja. En daarmee stemden allen daverend in.